

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 40 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a késiratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Utvesztőben.

Frázisokból, jelszavakból éppen elégünk volt. Nem szóvirágok, hanem az igazi munka, mint az élet és boldogulás lehetőségei és feltételei után vágyakozik az ország. És vágyai, céljai talán most már beteljesülnek. Hiszen oly kicsinyek az igényeink, oly keveset várunk — nem Béctől — hanem magunktól. Minden reményünk abban van, minden törekvésünk oda irányul, hogy legyen rend végre s az ország kormányzata az alkotmányosság szellemében funkcionáljon.

A keddi koronatanácstól a kormányválság befejezése várható.

Hogy a kormányválság befejezése egyúttal azonban a parlamenti válság végét fogja-e hozni, hogy oly kibontakozást fog-e jelenteni, mely tartós békés munkát biztosíthat az országnak, ez legalább is kétséges.

A koalíció felrobbantása után új formában együttműködni óhajtó koalíciós pártokkal most már egy száműzött erő, céljai elérése érdekében elszánt és úgy harcmódorában, mint fegyverekben éppenséggel nem változatos ellenzék áll szemben. Ennek ellensúlyozására kért a kormány a koronától bizonyos engedményeket, melyeket — eddig legalább — a király megadni nem hajlandó.

A héten tartandó minisztertanácsnak van fentartva, hogy ezt a kérdést végre tisztázza, lesznek-e engedmények, vagy sem?

Bécsi, nyilván kormánykörökből származó információkon alapuló hírek szerint, a végbement kihallgatások során annyi bebizonyosodott, hogy azon két kérdés körül, amelyek a kibontakozásnak legnagyobb akadályai, nevezetesen a készfizetések megkezdése és a katonai kérdések tekintetében a korona felfogása és a magyar parlamenti pártok álláspontja között megegyezés lehetséges, de még mindig nyílt kérdés maradt, hogy mi módon fixírozhatók és szövegeztessék meg a magyar kormány programja e két kérdésben. A magyar kormány az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítását ahhoz a feltételhez kívánja kötni, hogy egyidejűleg törvényben biztosíttassék a készfizetések kötelező feltétele. Mivel azonban számolni kell azzal a lehetőséggel is, hogy e részben a megegyezés csak később lesz lehetséges, talán csak majd akkor, mikor a közös

jegybank utolsó privilégiuma már meg szűnt, meg kell tehát fontolni a bank-szabadalom ideiglenes meghosszabbításának lehetőségét nehogy vacuum, ugynevezett bank-exlex álljon be. Ennél a kérdésnél pedig nyomban felmerül egy másik, nevezetesen az, hogy mennyi időre terjedjen a provizórium? Hangok emelkednek, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a jegybank részvényesei nem szívesen látnák a provizóriumot, másrészt pedig a kormány ragaszkodik ahhoz, az álláspontjához, hogy 1917-ig csak abban az esetben volna képes a bankszabadalom meghosszabbítását megszavaztatni, ha egyidejűleg életbe lépne a készfizetések megkezdése. Ennek a két álláspontnak kiegyeztetésére még szükség van a részletkérdések szabatos körvonalozására.

Ugyanez a helyzet áll a katonai kérdésekre nézve. A kormány e részben elejétől fogva azt a felfogást vallotta, hogy a katonai kérdések az új véderőtörvénnyel egyidejűleg oldandók meg. A hadügyi kormány ezzel szemben azokon a tárgyalásokon, amelyek a jövő évi közös költségvetés megállapítása körül folytak, a tulköveteléseknek egész sorával állott elő. Ezek a tulkövetelések különböző kategóriákban tartoznak. Szerepelnek benne az annexió és a mozgósítás költségei, a Törökország számára fizetett kárterítés, továbbá a hadsereg rendkívüli kiadásai és a haditengerészeknek tetemes tulkövetelései. A magyar kormány, azt vallja, hogy nincs abban a helyzetben, hogy ezeket a követeléseket már a jövő delegációban megszavaztathassa, ha odáig nem jön létre a teljes kiegyezés a katonai kérdésekben. Itt is részletkérdések kidolgozása van hátra, hogy amikor a törvényhozás előtt a katonai követeléseket képviseli a magyar kormány, akkor még már megvalósuljanak a magyar részről kívánt katonai engedmények. Ezek a bécsi hírek igen szépen hangzanak és biztatók volnának, ha a válság egész története nem azt bizonyította volna, hogy a koalíciós pártok ingatag magatartása, az országot megtéveszteni célzó formulákkal való meglegedése Bécs makacs ellentállását megtörni nem képes.

Katonadolgok. Kétségtelen, hogy új országgyűlési képviselőválasztások alkalmával nagy hatással lenne a választókra s általában az országra az a politikai párt, amely a két-éves katonai szolgálatot nemcsak a prog-

ramjába venné föl s nemcsak ígérni tudná, de bizonyosságot is tudna nyújtani a felől, hogy ezt az ígértet be is váltja.

A katonai szolgálatnak három évről két esztendőre való leszállítása nem új keletű gondolat. Már jó régen gondoltak erre. Emberek, akik már a népfölkelésből kikoptak, hallották emlegetni már újonc korukban s azóta folyton csak emlegetik. Mint kívánatos katonai reformot. A katonai reformok azonban nálunk kimerültek a fehér keztűnek szürkése s a fekete csizmaszárnak sárga kamáslivá való változásában. A nagy, mélyebbre, elevenbe vágó, gyökeres reform évtizedek óta csak tanakodás tárgya maradt.

A nyugati államokban már többféle lényegesen csökkentették a tényleges katonai szolgálati idő tartamát. Angliában és az Egyesült Államokban egyáltalán nincsen kötelező katonai szolgálat, csak az megy jó fizetésért katonának, aki akar. Az a tény, hogy így is lehet igen félcimes nagyhatalmi erőket fentartani, bizonyára befolyásolta a katonai szolgálati idő kérdését azokban az államokban ahol a véderő szervezete a kötelező fegyverviselésen alapul. Franciaországban s Németországban behozták a kétéves szolgálati időt, csak egyes fegyvernemeknél maradt meg a három év. Kisebb államokban még kisebb a kötelező szolgálat ideje, a helvét szövetség katonaságánál egy éven alul van.

A kétéves szolgálati idő kérdése csakugyan az a nehéz fa, amelybe bajos gondolkodás belevágja a fejszét. Kezde két dologgal van összefüggésben. A létszámemelés, ez az egyik s ettől is borzong mindenkinek a hátá. S a másik az altiszi kérdés.

Ha a kétéves szolgálat behozatala mellett is fent akarja tartani az állam a haderő jelenlegi békelétszámát, akkor két év alatt kell adni ugyanannyi újoncot a katonaság részére, mint eddig három év alatt. Az a kérdés, hogy te ne-e, úgyiltszik meg van oldva, mert évente sok épkézláb, egészséges a katonai szolgálatra alkalmas ember kerül a póttartalékba azon az okon, hogy már kitelt a létszám azon sorozottaktól, akiket már előbb vizsgáltak meg, vagyis akik kisebb sorozási számot húztak. Nem mondhatni, hogy valami erőlködés vagy igazságos eljárás lenne ez, de így van. Tisztán a húzott sorsszám kedvező vagy kedvezőtlen sorsa dönt abban, hogy egyik fiatal állampolgár három hosszú évet s a másik csak két hónapot szolgáljon fegyver alatt. A kétéves szolgálati idő e nagy ellentéteket kiegyenlitené.

Az altiszi kérdés is fogós dolog. Ha a szolgálat két évre redukálódik, a legénység kiképzésén intenzívebben kell dolgozni. Ehhez több altiszt volna szükséges, mint amennyi most van. Nem olyan altiszt, aki szolgálati ideje leteltével úgyszólván távozik a katoná-

ságtól, hanem olyanra, aki állandóan ott marad s a katonai altiszti foglalkozást élethivatásának tekinti. Mostani javadalmazásuk, eltekintve a súlyos függelék alatt való élettől is, éppen nem olyan, hogy sok embert csábítana erre a pályára. Az ő kardjuk hasonlít az újságíró tollához: amikor fölveszik, abban a percben leteszik a szegénységi fogadalmat. Hát így nem is tolonganak utána. Pedig igaz a porosz hadseregben járatos mondás: ha a kapitány a század apja, akkor az őrmester a század anyja. Azonban a rendszeres, nyugdíjas altiszti állások szervezése ismét igen sok pénzbe kerülne. Amellett az a bökkenő, hogy a hadsereg német nyelve miatt ott a belső szolgálatban éppen nem, a külső szolgálatban is csak kivételesen érvenyesülhet az, aki szóban és írásban nem bírja a német nyelvet. Ez is egy ok s fontos ok arra, hogy a hadseregben a magyar állam hivatalos nyelvének tágabb tér biztosításak.

Gazdasági téli tanfolyam.

A hódmezővásárhelyi földművelőiskola igazgatósága, — mint ezt lapunk egy előző számában kivonatolva mi is közöltünk, a napokban hirdette meg, hogy a vezetése alatti iskolában 1910. év január és február havában tanulni vágyó, gazdasági ismereteiket gyarapítani akaró, 16 évetökét már elért, vagy ennél idősebb gazdák, gazdaijak, valamint földművelők részére két hónapos mezőgazdasági téli tanfolyam fog tartatni. — A tanfolyamon résztvevők ingyenes ellátásban részesülnek, csak éppen a ruházatukról kell gondoskodniuk. — A tanfolyam hallgatói gondos oktatást nyernek a növénytermelés, allatnyersztés, gyümölcsfa-tenyésztés szőőművelés és zöldségtermelésből.

A két hónapos téli gazdasági tanfolyam tartása helyes, okos intézkedés a földművelésügyi miniszternek. — Mőd és alkalom adatik így azoknak a tanulásra, a gazdálkodás elemének a megismerésére, akik egyáltalán gazdasági oktatásban nem részesültek, de véghetetlen hasznos azoknak is, akik a gazdálkodásból elméleti tanulat nyertek, mert sok olyan dolog fog emlékeztükbe feljuttatni, amelyet már elfelejtettek. Ezentúl megismerkednek az újabb mezőgazdasági kutatások eredményeivel is.

Ma már csak a gyenge gondolkodásúak és azok, akik a gazdálkodást szeretik lekiacsinálni, — azt tartva, hogy ahogy ész nélkül mindenki ért a világon, — mondják azt, hogy a gazdálkodás ma is ott van, ahol volt száz évvel ezelőtt. — Elég szantáni, vetni, aratni és a jövedelmet szedre vágni. Pedig a dolog nem így áll. A mezőgazdaság nehéztudomány, amely a gyakorlat, mint az elmélet tere sokat haladt és halad ma is óriási nagy léptekkel előre. A régi rendszerű gazdaságok lemaradtak ebben az igényes, fényűző és minden tere drágasággal találkozó korszakban. — Hogy mást ne említsék, az időjárás abnormis volta ellen való védelem és kérdés egyaránt foglalkoztatja a gyakorlati és elméleti gazdát. És hala Istennek, nem eredmény nélkül, mert ha ez irányban már eddig is oly szép siker elérhető nem lett volna, a száraz időjárás okozta károk még ezerszerre nagyobb súlyjal nehezednének első sorban a gazdálkodó emberre, másodsorban — mivel mezőgazdasági állam vagyunk — az orszagra. Nem tudom tehát eléggé hangoztatni és a gazdálkodásuk figyelmét felhívni a téli gazdasági tanfolyamok áldados hasznát hajtó voltára. — Az volna a legszebb bizonyossága gazdálkodásunk fejlett értelmiségének, ha gazdáink úgy maguk, mint fiaik, vagy becsületos jó munkasáikkal betöltönnék a tanfolyamok résztvevőik szanat. Hasznót hajtva így elsősorban önmaguknak, másodsorban buzdítanók a földművelő-iskola vezetőségének ambícióját arra, hogy ez az iskola, amely a város lakosainak nagy anyagi áldozatával létesült, elsősorban a város gazdálkodásának

nek a vezetője, oktatója és a kísérletezési végeredményének a kimutatásával a gazda saját káran való anyagi veszteségeinek a megvédelmezője kell, hogy legyen.

Kivanatos volna, hogy evvel a tanfolyammal a földművelő-iskola és a gazdálkodás közölsége közelebb jőnének egymáshoz, mert sajnos, az utóbbi időben a gazdák érdeklődése elanylyult az iskolával szemben.

Adja Isten, hogy figyelemzető, kőő szavam ne lenne a pusztában elhangzó szó, hogy a tanfolyamot helybeli gazdálkodásunk betölve, idegeneknek ott hely ne jusson.

A tanfolyamra jelentkezőket a Gazdasági Egyesület élőőke és titkára szivesen látják el bővebb tudnivalókkal.

Lázár Lajos.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. november 24.

— **Városok központi irodája.** Sokszor hangzik fel panasz képviselőtestületünk közgyűlésén is a magisztratus tagjai ellen, hogy sokat utazgatnak és talán fölösleges úti költséggel is terhelik a városnak amőgy is megterhelhet pénztárát. Ez a panasz most már tárgyalaton lesz, mert a főbb tisztviselőknak alig kell majd utazniuk s az eddig erre fordított pénz megmaradhat a közkasszában. Ezt a nevezetes fordulatot dr. Bárczy István fővárosi polgármesternek köszönhetjük, aki értesítette a polgármestereket, hogy a városok országos kongresszusának egy állandó központi irodáját rendezte be. A főváros polgármestere ezt írja erről: A magyar városok országos kongresszusának első egyetemes ülése szükségesnek találta egy központi iroda felállítását, amelynek feladata az ügykezelés és a pénkezelés, a kongresszus számára szükségessé munkák készítése, a kongresszusi kiadványok és a városi igazgatásra vonatkozó adatok gyűjtése, a városok között való közvetítés s végül a városok felvilágosítása és tájékoztatása. A városok közigazgatási életében ugyanis számtalan ügy kerül a Budapestben székelő felsőbb hatóságok elbírálása alá, amely ügyek elintézésének szorgalmazása, az elintézés akadályának a felderítése legtöbbször szükségessé tették a városok vezetőinek felutazását. Minthogy a fáradságos és költséges felutazástól a városokat és a városok vezetőségét a lehtőség szerint megkímélni akarjuk, ennélfogva a városok országos kongresszusa célszerűnek találta a központi iroda feladatának oly irányban való kiterjesztését is, hogy ez az illető városok megkeresésére a Budapestben székelő minisztériumokkal, valamint a közigazgatási bíróságnal és egyéb főhatóságokkal a megkereső városok érdekeinek eljárjon, ez ügyek minténi állásáról fölvilágosítást, az elintézés esetleges akadályáról értesítést adjon, a szükséghez képest és a lehtőség szerint az ügy elintézését szorgalmazza s egyáltalán a tagy belépett városok közérdekeit ügyeink felvilágosítást és tájékoztatást nyújtson minden elienszolgálatas nélkül. Van szerencsém tehát értesíteni igen tisztelt Polgármester urat, hogy kongresszusunk ezen központi irodája az állandó bizottság határozata folytán már is megkezdte működését s annak elállításával Varhidy Lajos ügyvezető titkar bizatott meg; aki levélebeli megkeresésekre mindennap s netán személyesen érdeklődőknék pedig minden szerdán és csütörtökön délelőtt 10—1 óra között rendelkezésükre áll. A központi iroda a székes főváros központi városháza épületében I. emelet 96—98. ajtó alatt található.

— Adóelengedés elemi károk folytán.

A pénzügyminiszternek tudomására jutott, hogy több megyében az elemi csapások által okozott károk felvételére hivatott bizottságok, valamint pénzügyigazgatóságok a károk megállapítása, illetve az adók elengedése körül a közadók kezeléséről szóló törvény megfelelő rendelkezéseit helytelenül alkalmazták. Ennélfogva most kiadott újabb körrendeletében a miniszter felhívja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a kincstári kiküldötteknek tegyék kötelességüké, hogy az elemi károk mértékének megállapítása körül az 1904-ben kibocsátott körrendeletéhez szigorúan alkalmazkodjanak és különösen ügyeljenek arra, hogy rovar, fagy, vagy földárja által okozott elemi csapás esetén adóelengedésnek csak akkor van helye, ha a károsodás egész dűlőket magában foglaló területeken történt, szárazság esetén pedig csak akkor lehet az adót elengedni, ha a szárazság egész határokat felölelő területeket sujtott. Felhívja továbbá a kincstári kiküldötteket, hogy akkor, amikor a szakértő becsűők becsűését magának találják, megokoi külön véleményt adjanak. Végül nehogy az adózóknak egy része jogosulatlan adókezdeményben részesíttessék s az államkincstár többi adózi megkárosíttassanak, figyelemzeti a pénzügyigazgatóságokat, hogy a közadók kezeléséről szóló törvény és a volt közigazgatási bíróság 67. számú döntvénye értelmében járjanak el.

— **Uj pártalakulás.** Országos függetlenségi és 48-as gazdapárt néven új pártalakulás történt vasárnap a veszprémmegyei Szentgolon. Az alakuló gyűlésen Szabó István nagyatádi országgyűlési képviselő fejtette ki az új párt programját és ismertette törekvéseit, melyekkel a kisbirtokosság érdekeit kívánja szolgálni. Az új párt élőőke is Szabó István ország. képviselő lett. Ezután megalakították a tisztikart, melynek élőőkéül Herczegh Sandort választották meg.

— **Molnár Jenő Szentesen.** Molnár Jenő dr., városunk országgyűlési képviselője családjal vasárnap Szentesre érkezve, kedden délig itt tartózkodott és családjal együtt résztvett a 48-as népkőr Katalinbálgán, 50 koronát adományozva a II. 48-as népkőr házalapja javára. Ugy értesűnk, hogy Molnár Jenő a jövő héten, több napi tartózkodásra ismét Szentesre érkezik és azon alkalommal a város több fontos ügyében fog értekezni az erre hivatott ténnyezőkkel.

— **Szeged Horváth Mihály emlékének.** A Szentesen alakult Horváth Mihály emlékbizottság megkeresésére, Szeged város, melynek városunk hervadhatatlan érdemű nagy fia országgyűlési képviselője, majd diszpolgára volt, 500 koronával járul hozzá a Szentesen felállítandó Horváth Mihály-szobor költségeihez.

— **Villamos árammérés.** A villamos magánvilágítás ellen hozzánk érkezett panaszoknak lapunk előző számában történt szelölöztetés folytán a városi előjáróság a hét elején bizottságot küldött ki az áramfeszűltés mérésére és megvizsgálására. A bizottság, Bugyi Antal főjegyzővel az élén megbízatásban eljárva, többféle eszközöit árammérés alapján megállapította, hogy az áramfeszűltésben egyes helyeken jelentékeny eltérések vannak. Mig ugyanis egy-egy helyen — a mérés eredménye szerint — az áramfeszűltés 50—52 volt, tehát az előirt

50 Voltot eléri, vagy annál két Volttal több is, addig a legtöbb helyen a 43—47 Volt közt váltakozik, az ingadozás tehát 43—52 Volt között van. Természetes, hogy ahol az előírt 150 Volt feszültség nincsen meg, ott a világítás silányabb, mint lennie kellene. A baj, amint mondják, abban van, hogy egyes aramkörökben a vezeték nagyon meg van terhelve és a terhelést a beruházásnál nem osztotta meg a kezelőség a háttér vezetékén egyenletesen. Segíteni a bajon tehát vagy a beruházások átfarmálásával, vagy vastagabb méretű vezetékcsodronny beállításával lehetne csak. Hogy miben van a baj: nem a mi tisztunk megállapítani. De hogy a bajt a fogyasztók érdekében orvosolni kell, az bizonyos, mert a rossz világítás mellett is éppen annyi áramot fogyaszt egy-egy izzó, mint fogyasztana, ha a vezeték a megfelelő feszültséggel bírna mindenütt és így ezek a fogyasztók ugyanannyi áramfogyasztás mellett silányabb, pisálkoló, bosszantó világítást kapnak ugyanannyi pénzért, amennyiért mások jó világítást kapnak, ez pedig nem igazság.

— **Nincs többé halál.** Amerikából olyan esemény hírt hozza a táviró, amely ha megfelel a valóságnak, halomra dönti az egész emberiség életberendezkedését és társadalmi alakulását. A távirat szerint egy **Robinovics Lujza** nevű orosz orvosnő vilamos készüléket talált fel, melylyel a halottakat fel lehet támasztani. Kísérleteket is tett a készülékkel, még pedig sikeresen. Megölt egy hazinyulast s miután a nyúl már teljesen kiszáradt, egy negyedóra múlva a vilamos apparátussal újból életre keltette, úgy, hogy az állat ismét vígan élt, ugrándozott, táplálkozott. **Robinovics Lujza** azt hangoztatja, hogy ez a felélesztés emberekre is sikerre vezet. Természetes dolog, hogy ezt a hírt a lehető legnagyobb kételkedéssel kell fogadni s egészen bizonyos, hogy a halottkeltés tudományától ma még az embereknek nem kell rettegniük. A halottak egyelőre nem fognak feltámadni.

— **Érdekes színházi esték.** A jövő héten vasárnap utolsóát játszik nálunk ebben az évadban **Farkas Ferenc dr.** színtársulata, mely ezúttal negyedszer van nálunk, mindannyiszor a közönség osztatlan tetszését érdemelve ki. Az utolsó színházi esték rendkívül érdekesnek ígérkeznek. Így ma este **Jókai** romantikusán szép **Aranycember** színművét adják elő, melyben a tarsulat egyik legintelligensebb és legtehetségesebb tagja **Könyves Jenő** búcsúzik erre az évadra a közönségtől. Holnap pedig a **Horváth Mihály** emléke alapjaivára varosunk nagy szülöttje övegyének: **Tóth Józsefnének** **„Oglan bége** című történelmi színműve kerül bemutatásra, melyről meg vagyunk győződve, hogy mozgalmas, színes jeleneteivel mindvégig le fogja bilincselni a közönség figyelmét. Szombaton, ha betegségéből addig — amint ósintén kívánjuk — közönségünk kedvence, **Szalontai Ferike** felegyógyul, ő vesz búcsút a közönségtől a **Gésák** bajos zenéjű operettben s előadás után a kereskedő-íjak tancvígalmára lesz a tudóvesszések diszpenzere jává. Vasárnap aztan daljáték újdonsággal, a **Szentgáli kaland**-dal a tarsulat egész személyzete búcsúzik s aztan bezarolnak a színház kapui hosszú időre.

— **Visszavont pályázati kérvény.** Az **Ardy Kálmán** nyugdíjaztatásával megüresedett szentesi főkapitányi állás, amelynek meghirdetett pályázata a f. hó 15-én járt le, még nincs betöltve. Hogy kit fog a főispán erre a fontos és felelősségteljes állásra, a pályázók közül kinevezni: e felől

semmi tájékoztató információknak nincsen. Annyit azonban már tudunk, hogy a pályázók, tehát az aspiránsok egygyel megfogyatkoztak, mert **Gonda József**, hőcmezővárszabó tanácsnok, aki szintén pályázott a szentesi főkapitányságra, értesülésünk szerint a pályázati kérvényét visszavonta.

— **Istentisztelet a külterületen.** **Papp Lajos** reformatus körlelkész a f. hó 28-an, vasárnap délelőtt 9 órakor, a kistókei allami népiskolában istentiszteletet tart az azon lakó reformatus híveknek.

— **Fegyházra ítélt gyilkos.** A főkapitányság udvarán levő — ugynevezett csozmenedékhegyen, ezen a specialisan szentesi zárlotték tanyáján történt ez év tavaszán: hogy az egyik csöze: **Győri Sándor**, a másikat: **Valkai Jánost** egy fahasággal agyonütötte. A gyilkost beiktették akkor **Szegedre**, ahol azóta az ügyesség foghazának a iakója volt és ügyét folyó hó 16-an tárgyalta a szegedi esküdttörvény. **Győri** nem tagadta véres tettét, egész védelme arra szorított, hogy erős fölindulásban hódította azt el. S miután az orvos-szakértő az elmebeli állapota föl; tan beszamithatónak mondogatta őt, az esküdteknek, az ügyészségnek, és a bíróságnak nem sok dolgot adott a tárgyalás, mely délre mar be is volt fejezve. Az esküdtek bűnösnek mondogták ki **Győrit** az erős fölindulásban, tehát megfontolás nélkül elkövetett emberölés büntetésében és a verdikt alapján a bíróság a gyilkost öt évi fegyházra ítélte el. Ebben úgy az ügyész, mint **Győri Sándor** megnyugodtak és így az ítélet jogerős.

— **Halálozás.** Egy törekvő szabóiparos polgártársunk: **Sulcz Kálmán** haláláról kapunk a napokban szomorú hírt, akinek temetése — nagy részvét mellett — a f. hó 23-an délután volt s akinek elhunytáról mélyen sajtotta családja a következő gyászjelentést adott ki:

„Alóírottak mély fájdalommal tudatják **Sulcz Kálmán** szabóiparosnak hosszú szenvedés után, életének 56-ik, bo'dog házasságának 22-ik évében, folyó évi november 22-én éjleli 12 órakor történt gyaszos elhunyat. A boldogultnak hűt tetemei folyó évi november hó 23-an délután fél 3 órakor fognak, az ag. hitv. cv. egyház szeratsai szerint, **I. kerület Tóth József** utca 40 szám alatti gyaszházról, az ag. hitv. cv. temetőben örök nyugalomra tétetni. Legyen áldott emlékezete le

— **Közvetlen szállítás a hadsereg számára.** A hadsereg ellátására szükséges terményeket és anyagjárandóságokat a hadvezetőség ezentúl kizárólag a hazai forrásokból és főként a termelőktől óhajja beszerezni. A vezére és az eladóra nézve egyaránt előnyös ez a közvetítés nélküli áadás-velet, amely nagy fontosságot nyer különösen az által, hogy a termelők belsőli terményeinek biztosítja a forgalomban az elsőséget.

— **Ői az alkohol.** A szegedi törvényeszk esküdttörvénye egy falusi verekedés ügyét tárgyalta a mult szombaton. A verekedés abban tér el a falusi verekedések rendes sablonjától, hogy az egyik áldozata belehalt a sérüléseibe. Még a tavasszal történt, hogy **Pósa József**, **Hercege Gaspár**, **Körműves József** és **Mészáros István** algyői emberek mulatozás közben a koresz-mában összevessztek. Ittasan és dühösen tavoztak a koresz-mából s az után egymásra tamadtak. **Pósa József** e közben bicskát rántott és fölhastotta vele **Körműves József** hasát, **Hercege Gaspár** meg **Mészáros Istvánt** szúrta meg. A szerencsétlen **Körműves** s néhány nap alatt belehalt sérüléseibe. A szegedi törvényeszk esküdttörvénye ezt az ügyet tárgyalta a mult szombaton. A királyi ügyesség **Pósa József** és **Hercege Gaspár** halálát okozott súlyos testi sértés büntetésével vadolta meg. A vadiottak tagadták, hogy ők sértettek volna a verekedésben. Még azt sem akarták beismereni, hogy ismernék egymást. A tanúk

azonban súlyosan vallottak ellenük s miután az esküdtek verdiktje kimondta rájuk a vétkést, a bíróság **Pósa** t két évi fegyházra **Hercege Gaspárt** pedig hat hónapi börtönrre ítélte el.

Melyik jobb?

Egyszerű csukamajolajnál minden esetben jobb a **SCOTT-féle EMULSIÓ**. Jobb mert könnyen emészthető és onnellfogva gyorsabb és erőteljesebb a hatása.

Jobb azért is,

mert szívesen veszik be azok, a kik a csukamajolaját undorító ize miatt visszautasítják.

Csakis tiszta és magasfokú lófonteni (norvégországi) csukamajolaj használatát engedtetik meg a

Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál készítésére; mert csak ez a legtüpplá a **SCOTT-féle** lófonteni módoszer jobb a világon.

A **SCOTT-féle EMULSIÓ** a legkiválóbb. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Színház.

Szombaton Fall **Leonak** a bemutató előadásán köztetszést aratott operettje: az **Elvált asszony** került színre másodszer, telt ház előtt, mely gyönyörrel élvezte az operett szebbnél szebb énekszámait, melyek közül többet ezúttal és kétszerháromszor megújraztak és az előadók kitűnő játékát.

Vasárnap kabaré-est volt. Talán jobb volna, erről a színházi estről semmit sem írni. A műsor egy számát **Szalontai Ferike** közbéjött sajnálatosan súlyos megbetegedése folytán el kellett hagyni és amia műsorból megmaradt, eltekintve **Kerényi Adél** énekszámától, melynek — ahogy halljuk, a színház ambiciózus-fiatalkarmestere a szerzője és amelyet a kiváló énekművésznő briliáns technikával, virtuóz énektudással és üdén csengő hanggal adott elő, szűnni alig akaró lelkes tapsot aratva, — bizony alig érdemes a szóra. Hiszen még a közönségnek újra feltalált **Valami hibája** vanc vigjátékot is megnyirbáltak kihagyásokkal. Az a nagy-szamu közönség, mely a nézőteret megtöltötte, bizony jobbat érdemelt volna; legalább is azt, hogy ami kényszerűségből cimarradt, azért kárpótolják valamelyest és — gondosabban összeválogatott műsorral álljanak elő.

Hétfőn a **Tatárjárás** operettben, **Mogyoróssy** huszarónkéntes szerepében volt **Kornai Berta**, a Vígyszínház primadonnájának első vendég felépte. **Kornai Berta** nem kell nekünk felfedeznünk. Játékát egyszerűség, mesterkéletlenség, természetesség jellemzi, amint hogy mást nem is várhattunk a Vígyszínház köztéletében levő művésznőtől, ahol ezekre a kvalitásokra fektetik a fősúlyt. Szép, nagy sikere volt nálunk is a vendégművésznőnek, akit a közönség már a lámpák elé léptekor ünnepléssel fogadott s akinek játéka mindvégig lebilincselte a figyelmet. De kitűnően álltak meg helyüket mellette színtársulatunk jeles tagjai is és különösen **Kerényi Adél** (**Riza báróné**) aratott méltán sok tapsot énekeivel és kitűnő játékával egyaránt. **Szigethy** (tartalékos hadnagy) kabinet alakí-

tását, Nagy Imre (Lohonyai) pompás tábornokát nem kell talán külön kiemelnünk. De meg kell emlékeznünk a társulat egy fiatal tagjáról, Márkus Lászlóról (Kempelen baka), akiből rövid időn belül, jellegzetes alakítóképeségével kitűnő színész fog lenni.

Kedden Kornai Berta második felléptével a Bernát című énekes bohózat ment, melynek címszerepét Nagy Imre játszotta rendkívüli sikerrel, minden túlzástól menten, míg Kornai Berta (Cicai Panni) a kabaret énekesnőt annyi pajzán kedvelő, élénk temperamentummal és az életből elesett jellegzetes vonással állította elének, hogy szinte zavarba ejtett leléthű kópilájával. Különösen a harmadik felvonás vendéglői jelenetében excellalt bravúrosan kicsapongó mulatozásával, úgy, hogy ennél a jelenetnél vége-hossza nem volt a frenetikus tapsnak és újrázásnak. A többi szereplő: Sári Margit (Elvira), Rónai Hermin (Karvalyné), Turányi (Tunkó) pompásan működött közre az est tejet sikerében.

Tegnap, ifjúsági előadás volt, Molliére egyik legjobb klasszikus vígjátéka, a Fősvény került színre. Ma este az Aranyembert adják.

Felelős szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**
Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

Szentés város polgármesterétől.
9743|1909. szám.

Pályázati hirdetés.

Szentés város rkapitányságánál előléptetés folytán megüresedett egy lovasrendőri állásra, mely 960 korona évi fizetéssel, 50 korona lakbérrel és ruházattal van javadalmazva, pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket a polgármesteri ígató hivatalba folyó évi november hó 30-ik napjának délután 5 órájáig adják be.

Szentés, 1909. évi november hó 12.

Dr. Mátéffy
polgármester.

2-1

A Nagy Gábor-féle
DELAWARE
szőlő faj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány, vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánnik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítmányhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből kinezhethi mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a fitokszeres és bimbója, vesszője tölben soha el nem tagy. Holdanként átlag 35 hektóliter terem s egy bimbójából 3-4 fűrt fejlődik. Valódi böttermő leg-nemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad ösztévesztetni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajjal, úgyelni kell arra, hogy a Nagy Gábor-féle fajt kapjuk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamata és kétszer annyit kél el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinék küldök 1 koronáért.

A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, termésének királyi közgyűzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közö nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmú árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad részletes, helyes útba-igazításokat

NAGY GÁBOR szőlőnyabirtokos. KÖLY
pósta, távirtda és távbeszélő állomás.
Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

Feltűnést keltő találmány! A fogpótlásra használt szerek csak részben felelnek meg hivatásuknak. Az illatos szájviz a fogkőlerakodást meg nem akadályozza, a fogpor hosszas használata pedig a fogzománcot koptatja el. Ezen hiányokot segít egy kitűnő új találmány, a Sztraka-féle Menthol fogszippan, mely erős bacillus-ölő hatásánál fogva a szájüreget hatalmasan desinficálja, a fogakat fehériti és a romlástól megóvjá. Beszerezhető gyógytárakban, drogeriákban egy koronáért. 3 drbt 3 kor-ért bérmentve küld Sztraka gyógyyszerész Mohol. Kapható Szentesen Vecsery Miklós gyógyszertárban. 5-1

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.
A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: **Braun Sándor** Felelős szerkesztő: **Hacsak Géza**

Naponkint 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.
A nap előfizetési ára:

Egész évre 16.— K | Negyedévre 4.— K
Félévre . . . 8.— K | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!
Páratlan népszerűség!
Remek szöveg! Poempás képek!
Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.
A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K | Negyedévre . 1.50 K
Félévre . . . 3.— K | Egy hónapra .50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:
Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 9.

Eladó csillárok.

Öt darab művészi kivitelű villamos világításra könnyen átalakítható és így ebédlőbe, szalonba használható, teljesen jó állapotban levő

bronz-csillár,

köztük 1 drb. 15 karú, 4 drb. pedig 10 karú, — eladó

Értekezni lehet eziránt Bánfalvi Lajos íz. hitközségi elnök l, vagy Weisz Jakob hitk. alelnökkel.

A Szentési Központi Takarékpénztár R.-társaság

Kölcsönt ad: Váltóra, ház- és földbirtokra	Előleget nyújt: Értékpapírokra, árúkra és mezőgazdasági terményekre.	Takarékbetétet: elfogad, azokat adómentesen kamatoztatja.	Tűz és jégkár ellen: biztosításokat felvesz és életbiztosításokat köt.
Elvállalja: eterhelt házak és földbirtokok rendezését, valamint házak, földek adásvételét a legelőnyösebb feltételek mellett.	Hosszú lejáratú: törlesztéses felmondhatatlan kölcsönt ad és közvetít 10-től 65 évre, régi kölcsönöket kicserél.	Heti betéteket: 4 éves csoportokban 1 koronás heti befizetéssel alakít és a betéteseket üzleti nyereségben részesíti.	

A SZENTESI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.